

Concurrent Validity of the Peabody Picture Vocabulary Test and the Expressive Vocabulary Test in First-Grade Students

1. Seyed Ali Hashemi^{ID}: Department of Psychology and Education of Exceptional Children, SR.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran

2. Kambiz Kamkari^{ID}*: Department of Psychology, Isl.C., Islamic Azad University, Islamshahr, Iran.

3. Saeed Hasanzadeh^{ID}: Department of Psychology and Education of Exceptional Children, Faculty of Psychology and Education, University of Tehran, Tehran, Iran

*Corresponding Author's Email Address: kambizkamkari@islamshahr.iau.ir

Abstract:

Objective: The present study aimed to examine the concurrent validity of the Peabody Picture Vocabulary Test (PPVT) and the Expressive Vocabulary Test (EVT) among first-grade students and to determine the degree of association between the scores obtained from the different forms of these vocabulary assessment instruments.

Methods and Materials: This psychometric and methodological study employed a descriptive-correlational design. The statistical population consisted of all first-grade students in Tehran. A sample of 150 students was selected using stratified random sampling with equal allocation from five geographical regions of the city, including the north, south, east, west, and central districts. Data were collected using the fifth edition of the Peabody Picture Vocabulary Test and the third edition of the Expressive Vocabulary Test, both of which possess satisfactory psychometric properties. Concurrent validity was evaluated by calculating Pearson product-moment correlation coefficients between Forms A and B of the two instruments.

Findings: The results demonstrated a significant positive correlation between Form A of the PPVT and Form A of the EVT ($r = 0.68, p < 0.001$). A significant positive correlation was also found between Form A of the PPVT and Form B of the EVT ($r = 0.58, p < 0.001$). Furthermore, Form B of the PPVT showed significant positive correlations with Form A of the EVT ($r = 0.71, p < 0.001$) and Form B of the EVT ($r = 0.62, p < 0.001$). These coefficients indicate moderate to strong positive associations across all form comparisons, supporting substantial convergence between receptive and expressive vocabulary measures.

Conclusion: The findings provide strong evidence for the concurrent validity of the Peabody Picture Vocabulary Test in relation to the Expressive Vocabulary Test. Therefore, the PPVT can be considered a valid instrument for assessing receptive vocabulary and may be effectively used alongside the EVT to obtain a comprehensive evaluation of language abilities, identify learning difficulties, and support educational and clinical decision-making processes in first-grade students.

Keywords: *Concurrent Validity, Peabody Picture Vocabulary Test (PPVT), Expressive Vocabulary Test (EVT), Receptive Vocabulary, Expressive Vocabulary, First-Grade Students.*

How to Cite: Hashemi, S. A., Kamkari, K., & Hasanzadeh, S. (2027). Concurrent Validity of the Peabody Picture Vocabulary Test and the Expressive Vocabulary Test in First-Grade Students. *Quarterly of Experimental and Cognitive Psychology*, 4(3), 1-18.

Received: 21 January 2026

Revised: 31 May 2026

Accepted: 07 June 2026

Initial Publish: 15 June 2026

Final Publish: 23 September 2026

Copyright: © 2027 by the authors.

Published under the terms and conditions of Creative Commons

Attribution-NonCommercial 4.0

International (CC BY-NC 4.0) License.

روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پیبادی با آزمون واژگان بیانی در دانش آموزان کلاس اول

۱. سیدعلی هاشمی^{ID}: گروه روانشناسی و آموزش کودکان، علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. کامبیز کامکاری^{ID}: گروه روانشناسی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران. (نویسنده مسئول)

۳. سعید حسن زاده^{ID}: گروه روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

*پست الکترونیک نویسنده مسئول: kambizkamkari@islamshahr.iau.ir

چکیده

هدف: پژوهش حاضر بررسی روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پیبادی با آزمون واژگان بیانی در دانش آموزان کلاس اول و تعیین میزان همبستگی میان نمرات حاصل از فرم‌های مختلف این دو ابزار سنجش واژگان بود.

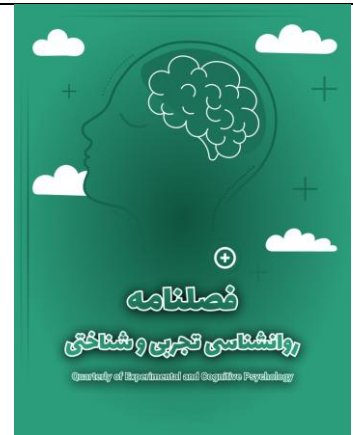
مواد و روش: این پژوهش از نوع روان‌سنجی و روش شناختی با رویکرد توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان کلاس اول شهر تهران بود. نمونه‌ای مشتمل بر ۱۵۰ دانش آموز با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی با سهم مساوی از پنج منطقه جغرافیایی شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز تهران انتخاب شد. ابزارهای گردآوری داده‌ها شامل نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پیبادی و نسخه سوم آزمون واژگان بیانی بودند که هر دو دارای ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب هستند. برای بررسی روایی همزمان، ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون میان فرم‌های «الف» و «ب» دو آزمون محاسبه شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین فرم «الف» آزمون واژگان تصویری پیبادی و فرم «الف» آزمون واژگان بیانی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد ($r=0.68, p<0.001$). همچنین بین فرم «الف» آزمون واژگان تصویری پیبادی و فرم «ب» آزمون واژگان بیانی همبستگی مثبت و معناداری مشاهده شد ($r=0.58, p<0.001$). همبستگی بین فرم «ب» آزمون واژگان تصویری پیبادی و فرم «الف» آزمون واژگان بیانی برابر با ۰.۷۱ و بین فرم «ب» هر دو آزمون برابر با ۰.۶۲ بود که هر دو در سطح ۰.۰۰۱ معنادار بودند. تمامی ضرایب حاکی از وجود ارتباط مثبت متوسط تا قوی میان دو آزمون بودند.

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد که آزمون واژگان تصویری پیبادی از روایی همزمان مطلوبی با آزمون واژگان بیانی برخوردار است. بنابراین، این ابزار می‌تواند برای ارزیابی دانش واژگان دریافتی کودکان و در کنار آزمون واژگان بیانی برای سنجش جامع مهارت‌های زبانی، غربالگری مشکلات یادگیری و تصمیم‌گیری‌های آموزشی و بالینی مورد استفاده قرار گیرد.

کلیدواژگان: روایی همزمان، آزمون واژگان تصویری پیبادی، آزمون واژگان بیانی، واژگان دریافتی، واژگان بیانی، دانش آموزان کلاس اول.

نحوه استناددهی: هاشمی، سیدعلی، کامبیز، و حسن زاده، سعید. (۱۴۰۶). روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پیبادی با آزمون واژگان بیانی در دانش آموزان کلاس اول. فصلنامه روانشناسی تجربی و شناختی، ۴(۳)، ۱۸-۱.

تاریخ دریافت: ۱ بهمن ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: ۱۰ خرداد ۱۴۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۷ خرداد ۱۴۰۵

تاریخ چاپ اولیه: ۲۵ خرداد ۱۴۰۵

تاریخ چاپ نهایی: ۱ مهر ۱۴۰۶

مجوز و حق نشر: © ۱۴۰۶ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

Extended Abstract**Introduction**

Vocabulary development is one of the central indicators of children's linguistic, cognitive, and academic readiness, especially during the transition from preschool experiences to formal schooling. In the first grade, children are expected to understand classroom instructions, acquire early reading and writing skills, respond to educational tasks, communicate with teachers and peers, and gradually use language as a tool for learning. Within this developmental stage, receptive vocabulary and expressive vocabulary represent two related but distinct dimensions of language functioning. Receptive vocabulary refers to the child's ability to understand spoken or presented words, whereas expressive vocabulary reflects the ability to retrieve, name, and produce words appropriately in response to visual or verbal stimuli. The distinction between these two domains is important because a child may understand a word without being able to produce it accurately, or may show adequate naming ability while still demonstrating weaknesses in broader comprehension. Therefore, the simultaneous assessment of receptive and expressive vocabulary provides a more comprehensive understanding of children's language abilities and potential learning needs (Paul & Norbury, 2012; Williams, 2018). The Peabody Picture Vocabulary Test has been widely used as a standardized measure of receptive vocabulary and is designed to assess word comprehension through picture selection in response to orally presented stimuli (Dunn, 2019; Dunn et al., 2019). In contrast, the Expressive Vocabulary Test focuses on word production, naming, and lexical retrieval, making it a complementary instrument for evaluating expressive language abilities (Williams, 2018). Because both instruments assess different but theoretically connected aspects of vocabulary knowledge, examining their concurrent validity is essential for determining whether performance on the receptive vocabulary measure corresponds meaningfully with performance on the expressive vocabulary measure. Recent

research has continued to emphasize the importance of vocabulary assessment in early childhood and school-age populations. For example, vocabulary development among preschool children has been assessed using the Peabody Picture Vocabulary Test, showing the continued relevance of this instrument for evaluating children's language growth (Arshad et al., 2025). Similarly, efforts to develop and validate accurate vocabulary comprehension scales in other linguistic contexts indicate that vocabulary assessment remains a major concern in language and communication research (Zhou et al., 2025). In Persian-speaking contexts, the need for culturally and linguistically appropriate vocabulary assessment tools has also been emphasized. Studies on the construction and validation of picture receptive vocabulary tests, reconstruction of vocabulary comprehension images, and development of expressive vocabulary tools have demonstrated that accurate assessment of children's vocabulary requires careful attention to psychometric properties, cultural familiarity, and developmental suitability (Hassanpour et al., 2015; Heidarpanahi et al., 2023). Moreover, the construction and validation of language development scales and picture tests of noun comprehension and expression in Persian-speaking children have shown that receptive and expressive language are separable yet interconnected dimensions of child language development (Faramarzi et al., 2018; Modarreszadeh et al., 2012). Evidence from children with developmental and clinical conditions also supports the importance of assessing vocabulary with valid instruments. Research on boys with autism spectrum disorder has shown that receptive vocabulary follows meaningful developmental trajectories and is closely related to broader language and cognitive functioning (Kover et al., 2013). Studies involving children and adolescents with Down syndrome have further demonstrated that language-related measures are important components of psychometric and developmental evaluation (Schworer et al., 2021). Intervention-based research has also shown that language skills, including receptive and

expressive language, can be improved through structured educational programs, highlighting the need for accurate assessment tools before and after intervention (Barihi et al., 2016). From a psychometric perspective, concurrent validity provides evidence that an instrument is meaningfully associated with another relevant and theoretically related measure administered at the same time. In the case of the Peabody Picture Vocabulary Test and the Expressive Vocabulary Test, a significant positive relationship would indicate that receptive vocabulary scores are aligned with expressive vocabulary performance, while still preserving the conceptual distinction between comprehension and production. Technical and cognitive assessment frameworks also emphasize that validation is not a single event but a continuing process through which the adequacy, interpretability, and applied value of test scores are examined (Schrank et al., 2014). Accordingly, the present study examined the concurrent validity of the Peabody Picture Vocabulary Test with the Expressive Vocabulary Test among first-grade students.

Methods and Materials

This study was conducted as a psychometric and methodological investigation using a descriptive-correlational design. The statistical population consisted of all first-grade students enrolled in elementary schools in Tehran. Because the study focused on the concurrent validity of two vocabulary assessment instruments, the research design did not involve manipulation of variables or experimental intervention; rather, it examined the naturally occurring relationship between students' performance on two standardized vocabulary measures. A total of 150 first-grade students were selected through stratified random sampling with equal allocation. The sampling structure was based on five geographical regions of Tehran, including the north, south, east, west, and central areas. From each geographical stratum, 30 students were selected, resulting in equal representation across the five regions. The measurement instruments included the Peabody Picture Vocabulary Test and the Expressive Vocabulary Test. The

Peabody Picture Vocabulary Test was used to assess receptive vocabulary, requiring students to select the picture corresponding to a word presented orally by the examiner. The Expressive Vocabulary Test was used to assess expressive vocabulary, requiring students to name, retrieve, or produce appropriate words in response to visual or verbal stimuli. Both instruments were administered under standardized conditions. The obtained scores were analyzed using Pearson product-moment correlation coefficients in order to determine the degree and direction of association between the different forms of the two tests. Specifically, correlations were calculated between Form A of the Peabody Picture Vocabulary Test and Form A of the Expressive Vocabulary Test, Form A of the Peabody Picture Vocabulary Test and Form B of the Expressive Vocabulary Test, Form B of the Peabody Picture Vocabulary Test and Form A of the Expressive Vocabulary Test, and Form B of the Peabody Picture Vocabulary Test and Form B of the Expressive Vocabulary Test.

Findings

The results of the Pearson correlation analyses indicated significant positive relationships between all examined forms of the Peabody Picture Vocabulary Test and the Expressive Vocabulary Test. The correlation between Form A of the Peabody Picture Vocabulary Test and Form A of the Expressive Vocabulary Test was positive and statistically significant, with a correlation coefficient of $r = 0.68$ and a significance level of $p = 0.001$. This finding indicates a moderate-to-strong association between students' receptive vocabulary performance and their expressive vocabulary performance when the corresponding A forms of the two instruments were compared. The correlation between Form A of the Peabody Picture Vocabulary Test and Form B of the Expressive Vocabulary Test was also positive and statistically significant, with $r = 0.58$ and $p = 0.001$, suggesting a meaningful relationship between receptive vocabulary measured by Form A and expressive vocabulary measured by Form B. The strongest observed association was found between Form B of the Peabody

Picture Vocabulary Test and Form A of the Expressive Vocabulary Test, with $r = 0.71$ and $p = 0.001$. This coefficient indicates a strong positive relationship between the two measures in this form comparison. Finally, the correlation between Form B of the Peabody Picture Vocabulary Test and Form B of the Expressive Vocabulary Test was also positive and statistically significant, with $r = 0.62$ and $p = 0.001$. Overall, all correlation coefficients were positive, statistically significant, and within a moderate-to-strong range. These results demonstrate that the Peabody Picture Vocabulary Test has concurrent validity with the Expressive Vocabulary Test among first-grade students.

Discussion and Conclusion

The findings of the present study indicate that the Peabody Picture Vocabulary Test and the Expressive Vocabulary Test are significantly and positively related in first-grade students. This result means that students who obtained higher scores in receptive vocabulary tended to obtain higher scores in expressive vocabulary as well. At the same time, the correlations were not perfect, which is theoretically meaningful because receptive and expressive vocabulary are related but not identical abilities. Receptive vocabulary generally reflects word comprehension, semantic recognition, and listening-based lexical knowledge, whereas expressive vocabulary requires active word retrieval, naming ability, verbal production, and expressive access to stored lexical knowledge. Therefore, the moderate-to-strong correlations obtained in this study support the concurrent validity of the Peabody Picture Vocabulary Test while also preserving the conceptual distinction between receptive and expressive vocabulary. The highest correlation was observed between Form B of the Peabody Picture Vocabulary Test and Form A of the

Expressive Vocabulary Test, suggesting that these two forms may share stronger content or developmental alignment in the present sample. The other correlations also demonstrated acceptable convergence, showing that the relationship between the two instruments was stable across different form combinations. From an educational perspective, these results suggest that the Peabody Picture Vocabulary Test can be used as a valid measure of receptive vocabulary in first-grade students and may provide useful information when interpreted alongside expressive vocabulary assessment. For school psychologists, speech-language specialists, and teachers, the combined use of receptive and expressive vocabulary measures can support more accurate identification of students who may require further language evaluation or educational support. The findings also suggest that assessing only one dimension of vocabulary may provide an incomplete picture of language functioning. A child's ability to recognize and understand words does not necessarily guarantee equally strong ability to produce and use those words in communication. Therefore, the use of both receptive and expressive vocabulary instruments is recommended when the goal is comprehensive language assessment. In conclusion, the present study provides evidence that the Peabody Picture Vocabulary Test demonstrates satisfactory concurrent validity with the Expressive Vocabulary Test in first-grade students. The significant positive correlations across all form comparisons confirm that these two instruments assess related dimensions of vocabulary knowledge and can be used together to support language assessment, educational screening, and clinical decision-making in early elementary school contexts.

یا صرف واژگان بیانی برای تصمیم‌گیری‌های آموزشی، تشخیصی و مداخله‌ای کافی نیست. در ادبیات آسیب‌شناسی زبان و روان‌شناسی تربیتی، همواره تأکید شده است که سنجش جامع زبان باید هر دو جنبه فهم و تولید واژه را در بر گیرد، زیرا ناهمخوانی میان این دو حوزه می‌تواند نشانه‌ای از تأخیر زبانی، اختلالات ارتباطی، مشکلات یادگیری یا نیاز به مداخله زودهنگام باشد (Paul & Norbury, 2012; Schrank et al., 2014). از این منظر، ابزارهایی که امکان سنجش دقیق واژگان دریافتی و ابزارهایی که امکان سنجش واژگان بیانی را فراهم می‌کنند، باید در ارتباط با یکدیگر بررسی شوند تا مشخص شود آیا می‌توانند به‌عنوان شاخص‌های همگرا و مکمل در ارزیابی زبان کودکان مورد استفاده قرار گیرند یا خیر.

یکی از شناخته‌شده‌ترین ابزارهای سنجش واژگان دریافتی، آزمون واژگان تصویری پیبادی است که در نسخه‌های مختلف خود برای ارزیابی دامنه واژگان دریافتی در کودکان، نوجوانان و بزرگسالان به کار رفته است. نسخه پنجم این آزمون با هدف به‌روزرسانی محتوای تصویری، کاهش سوگیری‌های فرهنگی، افزایش دقت اندازه‌گیری و حفظ کارایی بالینی و آموزشی طراحی شده است (Dunn, 2019; Dunn et al., 2019). آزمون واژگان تصویری پیبادی بر مبنای ارائه کلامی یک واژه و انتخاب تصویر متناظر از میان چند گزینه عمل می‌کند؛ بنابراین، به‌طور مستقیم تولید گفتار را مطالبه نمی‌کند و بیشتر بر فهم شنیداری، پردازش معنایی و بازشناسی واژه تکیه دارد. این ویژگی سبب می‌شود که آزمون برای کودکانی که ممکن است در تولید کلامی با دشواری مواجه باشند، اما توانایی درک زبانی قابل‌سنجشی دارند، ابزار مناسبی باشد. با این حال، همین ویژگی نشان می‌دهد که آزمون پیبادی به‌تنهایی نمی‌تواند تمام ابعاد عملکرد زبانی کودک را منعکس کند؛ زیرا توانایی بیان واژه، نامیدن تصویر و بازیابی واژگانی در موقعیت تولیدی، سازه‌ای متمایز اما مرتبط است که باید با ابزار جداگانه‌ای سنجیده شود.

رشد زبان در سال‌های نخست زندگی و به‌ویژه در آستانه ورود کودک به مدرسه، یکی از بنیادی‌ترین شاخص‌های تحول شناختی، اجتماعی و آموزشی به شمار می‌رود. در این میان، دانش واژگانی جایگاهی محوری دارد؛ زیرا واژگان نه تنها ابزار اولیه فهم و بیان معنا هستند، بلکه زیربنای بسیاری از مهارت‌های تحصیلی بعدی، از جمله خواندن، نوشتن، درک مطلب، ارتباط کلامی و مشارکت فعال در موقعیت‌های یادگیری محسوب می‌شوند. کودکانی که در آغاز دوره دبستان از ذخیره واژگانی محدودتری برخوردارند، معمولاً در پردازش دستورالعمل‌های کلاسی، درک مفاهیم آموزشی، پاسخ‌دهی کلامی، تعامل با همسالان و کسب مهارت‌های سوادآموزی با دشواری بیشتری مواجه می‌شوند. از این رو، سنجش دقیق دانش واژگانی در دانش‌آموزان کلاس اول، به‌ویژه در نظام آموزشی که ورود به مدرسه نقطه آغاز رسمی یادگیری خواندن و نوشتن است، اهمیتی اساسی دارد. واژگان دریافتی و واژگان بیانی دو بعد مکمل از رشد زبان هستند؛ واژگان دریافتی به توانایی فهم واژه‌های شنیده‌شده یا مشاهده‌شده اشاره دارد، در حالی که واژگان بیانی به توانایی تولید، نامیدن و استفاده فعال از واژه‌ها مربوط می‌شود. بررسی همزمان این دو بعد می‌تواند تصویر کامل‌تری از توانایی زبانی کودک ارائه کند و از محدود شدن ارزیابی به یک جنبه منفرد از زبان جلوگیری نماید (Paul & Norbury, 2012; Williams, 2018).

در سنجش زبان کودکان، تمایز میان درک واژگان و بیان واژگان اهمیت نظری و بالینی فراوان دارد. ممکن است کودکی واژه‌ای را هنگام شنیدن یا دیدن تصویر مربوط به آن درک کند، اما در تولید همان واژه در موقعیت بیانی ناتوان یا کند باشد. در مقابل، برخی کودکان ممکن است در نامیدن اشیاء و تصاویر عملکرد مناسبی داشته باشند، اما در درک روابط معنایی پیچیده‌تر یا واژه‌های انتزاعی ضعف نشان دهند. بنابراین، ارزیابی صرف واژگان دریافتی

تفاوت‌هایی دارند. واژگان دریافتی معمولاً زودتر از واژگان بیانی رشد می‌کند و کودکان در بسیاری از موارد واژه‌هایی را می‌فهمند که هنوز قادر به تولید آن‌ها نیستند. بنابراین، همبستگی متوسط تا قوی میان این دو آزمون می‌تواند نشان‌دهنده روایی همزمان مطلوب باشد، بدون آنکه الزاماً به همسانی کامل دو ابزار اشاره کند (Dunn et al., 2019; Williams, 2018).

اهمیت سنجش واژگان در کودکان پیش‌دبستانی و دبستانی در پژوهش‌های جدید نیز مورد توجه قرار گرفته است. برای نمونه، بررسی رشد واژگان کودکان پیش‌دبستانی با استفاده از آزمون واژگان تصویری پیبادی نشان داده است که این ابزار می‌تواند شاخصی مناسب برای ارزیابی تحول واژگانی در دوره‌های حساس رشد زبان باشد (Arshad et al., 2025). همچنین تلاش‌های جدید برای طراحی و اعتبارسنجی مقیاس‌های دقیق فهم واژگان در زبان‌های مختلف، مانند زبان ماندارین، نشان می‌دهد که سنجش واژگان همچنان یکی از حوزه‌های فعال و ضروری در پژوهش‌های زبان و ارتباطات است (Zhou et al., 2025). این مطالعات نشان می‌دهند که توسعه یا کاربرد ابزارهای واژگانی معتبر باید با توجه به ویژگی‌های زبانی، فرهنگی و سنی کودکان انجام شود. در واقع، ابزارهای سنجش واژگان اگرچه ممکن است از نظر نظری بر سازه‌های مشترکی مانند دانش واژگانی، فهم معنایی و بازیابی واژه تکیه داشته باشند، اما کاربست آن‌ها در هر جامعه زبانی نیازمند بررسی‌های روان‌سنجی مستقل است. از این رو، بررسی روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پیبادی با آزمون واژگان بیانی در میان دانش‌آموزان فارسی‌زبان کلاس اول، گامی ضروری در جهت اطمینان از کاربرد معتبر این ابزارها در بافت آموزشی ایران است.

در بافت فارسی‌زبان نیز پژوهش‌های متعددی بر ضرورت ساخت، بازسازی، اعتبارسنجی و پایایی سنجی ابزارهای سنجش واژگان تأکید کرده‌اند. طراحی آزمون‌های تصویری برای سنجش واژگان درکی و بیانی کودکان

در مقابل، آزمون واژگان بیانی به‌عنوان ابزاری استاندارد برای سنجش توانایی تولید واژه، نامیدن، بازیابی واژگانی و بیان واژگان در پاسخ به محرک‌های تصویری یا کلامی طراحی شده است (Williams, 2018). این آزمون مکمل طبیعی آزمون واژگان تصویری پیبادی محسوب می‌شود؛ زیرا در حالی که پیبادی بر واژگان دریافتی تمرکز دارد، آزمون واژگان بیانی توانایی کودک در تولید فعال واژگان را ارزیابی می‌کند. از منظر روان‌سنجی و بالینی، استفاده همزمان از این دو ابزار می‌تواند اطلاعات ارزشمندی درباره هماهنگی یا ناهماهنگی میان فهم و بیان واژگان فراهم سازد. به‌ویژه در کلاس اول، که کودکان در حال گذار از زبان شفاهی خانگی به زبان رسمی مدرسه هستند، تشخیص تفاوت میان آنچه کودک می‌فهمد و آنچه می‌تواند بیان کند، برای طراحی مداخلات آموزشی و زبانی اهمیت زیادی دارد. افزون بر این، در شرایطی که کودک با مشکلات یادگیری، اختلال زبان، اختلال طیف اوتیسم، نشانگان داون یا تأخیر رشدی مواجه است، سنجش تفکیکی و همزمان این دو بعد می‌تواند مبنای تصمیم‌گیری دقیق‌تر باشد (Kover et al., 2013; Schworer et al., 2021).

روایی همزمان یکی از شاخص‌های مهم در بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی ابزارهای اندازه‌گیری است. هنگامی که یک ابزار جدید یا یک نسخه به‌روزشده از آزمون با ابزاری معتبر و مرتبط در یک زمان اجرا می‌شود، میزان همبستگی میان نمرات آن‌ها می‌تواند نشان دهد که ابزار مورد نظر تا چه حد با سازه مشابه یا مرتبط همسو است. در زمینه سنجش واژگان، اگر آزمون واژگان تصویری پیبادی با آزمون واژگان بیانی همبستگی معنادار و قابل قبول داشته باشد، می‌توان استدلال کرد که هر دو ابزار، با وجود تفاوت در ماهیت پاسخ‌دهی، جنبه‌هایی همگرا از دانش واژگانی را می‌سنجند. البته انتظار نمی‌رود همبستگی میان واژگان دریافتی و بیانی کامل باشد؛ زیرا این دو سازه، اگرچه ارتباط نزدیک دارند، از نظر فرایندهای شناختی، زبان‌شناختی و اجرایی

می‌شوند. بنابراین، بررسی ارتباط آزمون پیبادی و آزمون واژگان بیانی در دانش‌آموزان کلاس اول، در امتداد همین سنت پژوهشی قرار می‌گیرد و می‌تواند شواهد تازه‌ای درباره اعتبار همزمان ابزارهای واژگانی در بافت آموزشی ایران فراهم کند.

از سوی دیگر، شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که سنجش واژگان در کودکان با نیازهای ویژه و گروه‌های بالینی نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. در کودکان با اختلال طیف اوتیسم، بررسی مسیرهای تحول واژگان دریافتی نشان داده است که رشد واژگانی می‌تواند با ویژگی‌های شناختی و ارتباطی این کودکان ارتباط داشته باشد و تفاوت میان فهم و بیان واژگان ممکن است اطلاعات تشخیصی مهمی ارائه دهد (Kover et al., 2013). همچنین در کودکان نوجوانان با نشانگان داون، بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی ابزارهای شناخت اجتماعی و رفتاری و ارتباط آن‌ها با زبان، اهمیت سنجش معتبر و دقیق توانایی‌های ارتباطی و زبانی را برجسته کرده است (Schworer et al., 2021). در ایران نیز طراحی نرم‌افزار آموزش خواندن کاربردی خانواده‌محور و ارزیابی اثربخشی آن بر مهارت‌های زبان بیانی، درکی و گفتاری دانش‌آموزان آهسته‌گام با نشانگان داون، نشان داده است که مهارت‌های زبانی قابل آموزش و تقویت هستند و برای ارزیابی تغییرات مداخله‌ای، وجود ابزارهای معتبر ضروری است (Barihi et al., 2016). این شواهد نشان می‌دهد که آزمون‌های واژگانی تنها برای توصیف وضعیت فعلی کودک به کار نمی‌روند، بلکه می‌توانند در غربالگری، تشخیص، برنامه‌ریزی مداخله، ارزیابی اثربخشی درمان و پیگیری پیشرفت نیز نقش داشته باشند.

با توجه به ماهیت کلاس اول دبستان، اهمیت سنجش واژگان در این مقطع دوچندان است. دانش‌آموز کلاس اول در مرحله‌ای قرار دارد که باید میان زبان شفاهی، نظام نوشتاری، مهارت خواندن، فهم دستورالعمل، یادگیری مفاهیم درسی و تعامل اجتماعی در محیط مدرسه پیوند برقرار کند. ضعف در واژگان

فارسی‌زبان نشان داده است که ارزیابی دقیق زبان در کودکان ایرانی باید بر اساس ویژگی‌های فرهنگی و زبانی بومی انجام شود. برای مثال، ساخت آزمون تصویری واژگان درکی برای کودکان طبیعی ۳۰ تا ۷۱ ماهه فارسی‌زبان، اهمیت انتخاب تصاویر مناسب، بررسی روایی محتوایی و ارزیابی پایایی ابزار را برجسته کرده است (Hassanpour et al., 2015). همچنین بازسازی تصاویر نسخه اول آزمون تصویری درک واژگان و طراحی آزمون تصویری بیان واژگان بر اساس آن برای کودکان فارسی‌زبان، نشان می‌دهد که پیوند میان درک و بیان واژگان در کودکان ایرانی، حوزه‌ای مهم در سنجش زبان است و نیاز به ابزارهای دقیق و متناسب با فرهنگ دارد (Heidarpanahi et al., 2023). این مطالعات نشان می‌دهند که برای سنجش زبان کودکان فارسی‌زبان، صرف ترجمه یا استفاده مستقیم از ابزارهای خارجی کافی نیست، بلکه باید ویژگی‌های تصویری، واژگانی، معنایی و رشدی ابزارها با جامعه هدف هماهنگ باشد.

در همین راستا، ساخت و اعتبارسنجی مقیاس رشد زبانی کودکان نیز بر اهمیت سنجش همزمان زبان دریافتی و زبان بیانی تأکید کرده است. یافته‌های مربوط به مقیاس رشد زبان کودکان نشان داده‌اند که زبان دریافتی و زبان بیانی دو مؤلفه قابل تفکیک اما مرتبط در تحول زبان هستند و ابزارهای معتبر باید بتوانند هر دو بعد را به صورت قابل اعتماد ارزیابی کنند (Faramarzi et al., 2018). این موضوع با یافته‌های مربوط به آزمون‌های تصویری درک و بیان اسامی در کودکان فارسی‌زبان ۵/۲ تا ۴ سال نیز همسو است؛ زیرا نتایج آن پژوهش نشان داد که آزمون‌های تصویری می‌توانند تفاوت‌های مربوط به توانایی درک و بیان اسامی را در گروه‌های سنی مختلف آشکار کنند (Modarreszadeh et al., 2012). چنین شواهدی نشان می‌دهد که آزمون‌های تصویری در سنجش زبان کودکان، به‌ویژه در سنین پایین و سال‌های آغازین آموزش رسمی، ابزارهایی سودمند و حساس محسوب

داشته باشد، می‌توان با اطمینان بیشتری از آن در ارزیابی واژگان دریافتی و تحلیل وضعیت کلی زبان کودک استفاده کرد.

در مجموع، مرور پیشینه نشان می‌دهد که از یک سو، سنجش واژگان دریافتی و بیانی در کودکان برای فهم رشد زبان، تشخیص مشکلات ارتباطی و پیش‌بینی آمادگی تحصیلی ضروری است؛ و از سوی دیگر، ابزارهای مورد استفاده در این حوزه باید از نظر روان‌سنجی در جامعه هدف بررسی شوند.

پژوهش‌های بین‌المللی اخیر بر کاربرد آزمون پیبادی و توسعه مقیاس‌های دقیق

فهم واژگان در کودکان تأکید کرده‌اند (Arshad et al., 2025; Zhou et

al., 2025). منابع تخصصی مربوط به آزمون پیبادی و آزمون واژگان بیانی

نیز نشان می‌دهند که این دو ابزار، به‌عنوان دو سنجه مکمل برای واژگان

دریافتی و بیانی، ظرفیت بالایی برای ارزیابی زبان دارند (Dunn et al.,

2018; Williams, 2019). همزمان، مطالعات فارسی‌زبان درباره ساخت و

اعتبارسنجی آزمون‌های تصویری درک و بیان واژگان، ضرورت بومی‌سازی و

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی ابزارهای سنجش زبان را تأیید کرده‌اند

(Faramarzi et al., 2018; Hassanpour et al., 2015;)

(Heidarpanahi et al., 2023; Modarreszadeh et al., 2012).

شواهد مربوط به کودکان با نیازهای ویژه نیز نشان می‌دهد که سنجش معتبر

واژگان می‌تواند در تشخیص، آموزش و مداخله نقش تعیین‌کننده داشته باشد

(Barihi et al., 2016; Kover et al., 2013; Paul & Norbury,)

(Schrank et al., 2014; Schworer et al., 2021). بر این اساس،

هدف پژوهش حاضر بررسی روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پیبادی

با آزمون واژگان بیانی در دانش‌آموزان کلاس اول بود.

روش‌شناسی پژوهش

با توجه به اینکه جامعه آماری تحقیق حاضر را دانش‌آموزان کلاس اول

تشکیل می‌دهند، پژوهشگر به بررسی متغیرها اقدام نموده و خواهان بررسی

دریافتی ممکن است باعث شود کودک معنای واژه‌های آموزشی، پرسش‌های

معلم یا محتوای متون ابتدایی را به‌درستی درک نکند. ضعف در واژگان بیانی

نیز ممکن است توانایی کودک برای پاسخ دادن، توضیح دادن، نامیدن، روایت

کردن و مشارکت در گفت‌وگوهای کلاسی را محدود سازد. بنابراین، استفاده

از ابزارهای مکمل برای سنجش این دو بعد، می‌تواند به شناسایی کودکانی

کمک کند که در معرض مشکلات زبانی یا یادگیری قرار دارند. از منظر

آموزشی، نتایج چنین سنجشی می‌تواند معلمان، مشاوران، روان‌شناسان مدرسه

و متخصصان گفتار و زبان را در طراحی برنامه‌های حمایتی یاری دهد.

همچنین از منظر پژوهشی، بررسی روایی همزمان دو ابزار معتبر می‌تواند

روشن کند که آیا نمرات آزمون واژگان تصویری پیبادی در دانش‌آموزان

کلاس اول با نمرات آزمون واژگان بیانی همسویی کافی دارد یا خیر.

نکته مهم دیگر این است که آزمون‌های واژگانی در طول زمان نیازمند

بازنگری، به‌روزرسانی و بررسی مجدد ویژگی‌های روان‌سنجی هستند. واژگان

و تصاویر به‌شدت تحت تأثیر تغییرات فرهنگی، اجتماعی و آموزشی قرار

دارند. واژه‌هایی که برای یک نسل آشنا، رایج و قابل فهم هستند، ممکن است

برای نسل دیگر کمتر آشنا باشند یا تصویرسازی آن‌ها نیازمند اصلاح باشد. به

همین دلیل، نسخه‌های جدید آزمون‌هایی مانند آزمون واژگان تصویری پیبادی

و آزمون واژگان بیانی با هدف افزایش دقت، روزآمدی و تناسب فرهنگی

طراحی می‌شوند (Dunn, 2019; Williams, 2018). از سوی دیگر، حتی

ابزارهایی که در بافت اصلی خود دارای روایی و پایایی مطلوب هستند، هنگام

استفاده در جامعه‌ای متفاوت از نظر زبان، فرهنگ و نظام آموزشی، نیازمند

بررسی مجددند. در چنین شرایطی، روایی همزمان می‌تواند یکی از نخستین

و مهم‌ترین شواهد برای حمایت از کاربرد ابزار باشد. اگر آزمون پیبادی در

دانش‌آموزان فارسی‌زبان کلاس اول با آزمون واژگان بیانی همبستگی معنادار

دانش‌آموزان کلاس اول مقطع ابتدایی مدنظر می‌باشد، از این رو، پس از مطالعه پیشینه تحقیقات انجام گرفته در زمینه رواسازی آزمون‌های توانایی شناختی، نحوه برآورد حجم نمونه و نسبت در تحقیقات رواسازی، تعداد ۱۵۰ نفر از دانش‌آموزان کلاس اول به‌عنوان حجم نمونه انتخاب شده‌اند.

بنابراین، لایه‌های جامعه آماری را دانش‌آموزان کلاس اول مقطع ابتدایی در تهران (با تأکید بر ۵ ناحیه جغرافیایی شمال، جنوب، شرق و غرب) در بر می‌گیرند؛ از این رو، تلاش شده است تا از هر لایه (ناحیه جغرافیایی در تهران، حداقل ۳۰ نفر از هر واحد نمونه‌گیری) انتخاب شوند؛ بنابراین، هر لایه در هر یک واحد جغرافیایی، ۳۰ نفر را شامل می‌شود که در مجموع ۱۵۰ نفر را تشکیل می‌دهند.

ابزار اندازه‌گیری شامل آزمون واژگان تصویری پی‌بادی و آزمون واژگان بیانی می‌باشند که به ترتیب به ذکر ویژگی‌های روان‌سنجی ابزارهای مذکور پرداخته می‌شود:

آزمون واژگان تصویری پی‌بادی: نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری

پی‌بادی^۳، پنجمین ویرایش از ابزار محبوب واژگان دریافتی برای کودکان و بزرگسالان سنین ۲ سال و ۶ ماه تا ۹۰+ سال است که اولین نسخه آن در سال ۱۹۵۹ توسط لوید دان^۴ (۱۹۱۷-۲۰۰۶) مدیر برنامه آموزشی- پژوهشی عقب-ماندگی ذهنی کالج پی‌بادی ساخته شد. نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی‌بادی با یک تجدیدنظر اساسی نسبت به نسخه چهارم آزمون واژگان تصویری پی‌بادی می‌باشد. نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی‌بادی دانش‌آموزان و لغات انگلیسی (اسم‌ها، افعال و ویژگی‌ها)^۵ را اندازه‌گیری می‌کند و با نسخه سوم آزمون واژگان بیانی^۶ (ویلیامز^۷، ۲۰۱۹) برای ارزیابی و مقایسه گسترده مهارت‌های واژگان دریافتی (گوش دادن)^۸ در مقابل بیانی (گفتاری)^۹

متغیرهای مرتبط با دانش کلمه با استفاده از دو آزمون واژگان تصویری پی‌بادی و آزمون واژگان بیانی می‌باشد. از این رو، روش تحقیق حاضر در حیطه تحقیقات روان‌سنجی قرار گرفته که زیرمجموعه تحقیقات روش‌شناختی است و تحقیقات روش‌شناختی نیز توصیفی می‌باشد. از این رو، پژوهشگر تنها به بررسی وضعیت موجود روابط بین متغیرها می‌پردازد. با توجه به اینکه در پژوهش مذکور هیچگونه تغییری از سوی پژوهشگر اعمال نشده است و تنها به بررسی متغیرهای مرتبط با دانش کلمه پرداخته شده است، روش پژوهش حاضر در حیطه تحقیقات توصیفی قرار می‌گیرد.

در تحقیقات مرتبط با رواسازی که در حیطه تحقیقات استانداردسازی جای می‌گیرد، از اصطلاح جامعه هدف به عنوان جامعه آماری یاد می‌شود، ولی در تحقیق حاضر، تلاش شده است با تأکید بر اصطلاح جامعه هدف محدود^۱ به ذکر ویژگی‌های جامعه فوق پرداخته شود؛ از این رو، تمامی دانش-آموزان کلاس اول که در مدارس ابتدایی شهر تهران می‌باشند، تحت‌عنوان جامعه آماری، به عنوان جامعه آماری تحقیق حاضر در نظر گرفته شده‌اند. لازم به ذکر است، با توجه به اینکه فهرست دقیقی برای اعضای جامعه فوق موجود بوده و می‌توان لیستی از اعضا را در اختیار داشت، از اصطلاح جامعه هدف محدود بهره‌گیری شده است. بنابراین، نمونه‌گیری از جامعه آماری (دانش-آموزان کلاس اول) از دبستان‌های شهر تهران صورت گرفته است.

در انتخاب دانش‌آموزان کلاس اول، روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی با سهم مساوی^۲ بوده و از پنج منطقه جغرافیایی شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز تعداد ۳۰ نفر انتخاب شده که در مجموع ۱۵۰ نفر انتخاب شده‌اند. با توجه به اینکه موضوع پژوهش حاضر به رواسازی معطوف است و بررسی روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پی‌بادی با آزمون واژگان بیانی در

⁶ Expressive Vocabulary Test Third Edition

⁷ Williams

⁸ listening

⁹ spoken

¹ Target Population finite

² Equal Quota Random Stratified Sampling Method

³ Peabody Picture Vocabulary Test- Fifth Edition

⁴ Lloyd Dunn

⁵ nouns, verbs, attributes

افراد انگلیسی زبان ۲ سال و ۶ ماه تا ۹۰ سال به بالا بود. جدولی در دفترچه راهنمای آزمون، درصدهای نمونه هنجاری را برای متغیرهای جمعیت شناختی تحصیلات، نژاد / قومیت، و منطقه بر اساس گروه سنی و درصد جمعیت ایالات متحده برای مقایسه ارائه می‌دهد (دان، ۲۰۱۹).

تمامی ضرایب اعتبار نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی بادی در راستای بررسی تجانس درونی با استفاده از روش «آلفا کرانباخ» در گروه‌های سنی ۲ سال ۶ ماه تا ۹۰+ سال بین ۰/۹۴ تا ۰/۹۸ به دست آمده است که درجه بالایی از اعتبار را نشان می‌دهد. همچنین، ضرایب اعتبار با استفاده از روش «آزمون-بازآزمون» در سه گروه سنی ۲ سال و ۶ ماه تا ۱۱ سال ۱۱ ماه، ۱۲ سال تا ۲۴ سال و ۱۱ ماه و ۲۵ سال تا ۹۰+ سال به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۸۶ و ۰/۸۹ و ضریب ثبات کل ۰/۸۸ معرف اعتبار مطلوب این ابزار می‌باشد (لاک وود و فارمر، ۲۰۲۰).

روایی همزمان با مقایسه نمره استاندارد واژگان تصویری در نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی بادی و نسخه چهارم آزمون واژگان تصویری پی بادی نسخه سوم مقیاس هوشی و کسلر کودکان، ضریب همبستگی ۰/۸۵ را بین نمرات استاندارد هر دو آزمون نشان داد و با توجه به اینکه میزان ضریب همبستگی نسخه چهارم آزمون واژگان تصویری پی بادی فراتر از ۰/۶۰ می‌باشد، می‌توان مطرح نمود نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی بادی با نسخه چهارم آزمون واژگان تصویری پی بادی دارای روایی ملاکی از نوع همزمان می‌باشد. همچنین، روایی ملاکی با نسخه سوم آزمون واژگان بیانی محاسبه شده و ضریب همبستگی نمرات استاندارد این دو ابزار ۰/۷۹ گزارش شده است که نشان‌دهنده روایی ملاکی از نوع همزمان نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی بادی با نسخه سوم آزمون واژگان بیانی می‌باشد. در فرآیند استانداردسازی، روایی تشخیصی نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی بادی

در کاربردهای بالینی و مدرسه (غربالگری، تشخیص و پژوهش)^۱ هنجارسازی شد. این ابزار شامل یک کتابچه راهنمای مفصل، دو کتاب سوال (فرم A و B) و دو فرم ثبت (A و B) است. علاوه بر اجرا و نمره‌گذاری مرسوم، ناشر آزمون، اجرا، نمره‌گذاری و تفسیر دیجیتال را از طریق دو تبلت در پلتفرم کلینیک سنجش پیرسون ارائه می‌دهد (کارلسون و گیزینگر، ۲۰۲۱).

نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی بادی به‌عنوان ابزاری که به‌صورت خاص برای ارزیابی واژگان دریافتی استفاده می‌شود، از آزمودنی می‌خواهد که یکی از چهار تصویر مربوط به کلمه‌ای را که به‌طور شفاهی توسط آزمون‌گر ارائه می‌شود، انتخاب کند و حداکثر پس از ۱۰ ثانیه پاسخ خود را به آزمون‌گر بگوید. میانگین زمانی اجرای استاندارد نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی بادی از ۱۱ تا ۱۶ دقیقه متغیر است. اجرای نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی بادی نسبتاً ساده است و نمره‌گذاری آن عینی است. کتابچه راهنمای آزمون دستورالعمل‌هایی را برای مدیریت صحیح و امتیازدهی توسط متخصصان یا افراد حرفه‌ای مشخص می‌کند اما تفسیر برای افراد حرفه‌ای که به درستی آموزش دیده‌اند محفوظ است. کتابچه راهنمای آزمون، توضیحات مفیدی از موقعیت‌های مختلف آزمون، تنوع فرهنگی و ارزیابی افراد با نیازهای ویژه^۳ برای به حداکثر رساندن یک سنجش معتبر ارائه می‌کند.

ویژگی‌های روانسنجی^۴: استانداردسازی نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پی بادی شامل مدیریت دیجیتال توسط ۲۱۷ آزمونگر در ۴۴ ایالت بود که معیارهای مشخص شده را برآورده کردند و پس از ارائه یک آزمون عملی برای کنترل کیفیت تأیید شدند. نمونه استانداردسازی از نظر جمعیتی نماینده جمعیت ایالات متحده بر اساس برآوردهای سرشماری ایالات متحده در سال ۲۰۱۷ بود که بر اساس متغیرهای کلیدی سن، جنس، نژاد / قومیت، منطقه جغرافیایی و سطح تحصیلات والدین طبقه‌بندی شده بود. نمونه شامل

³ individuals with special needs

⁴ Psychometric properties

¹ screening, diagnosis, research

² Carlson & Geisinger

سطح پایه (Basal): آزمودنی از سطحی متناسب با سن شروع می‌کند و در صورت پاسخ صحیح به تعداد مشخصی آیت، اجرای آزمون ادامه می‌یابد. سطح سقف (Ceiling): زمانی که آزمودنی در چند آیت متوالی (معمولاً ۵ پاسخ غلط پشت سر هم) شکست بخورد، آزمون متوقف می‌شود.

نمره‌گذاری به این صورت است که هر پاسخ صحیح = ۱ نمره بوده و مجموع نمرات خام از روی آیت‌های پاسخ داده شده محاسبه می‌شود؛ سپس نمرات به نمره استاندارد ($M = 100, SD = 15$)، رتبه درصدی و سن معادل تبدیل می‌شوند. همچنین از شاخص Growth Scale Value (GSV) برای تحلیل تغییرات رشد و واژگانی استفاده می‌شود. مدت زمان اجرای آزمون به طور متوسط، ۱۰ تا ۱۵ دقیقه است. در نهایت مطرح می‌شود، آزمون EVT-3 یک ابزار استاندارد، معتبر و پایا برای سنجش واژگان بیانی است که با داشتن ۱۹۰ آیت سلسله‌مراتبی و روش اجرای مبتنی بر سطح پایه و سقف، امکان ارزیابی دقیق توانایی تولید واژگان را در گستره وسیع سنی فراهم می‌کند.

با توجه به موضوع تحقیق حاضر که به «روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پی‌بادی با آزمون واژگان بیانی در دانش‌آموزان کلاس اول» می‌پردازد، از مدل آماری ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون جهت بررسی ارتباط بین دو آزمون مذکور پرداخته شده تا از این طریق به بررسی روایی همزمان دو آزمون مذکور پرداخته شود.

یافته‌ها

با توجه به موضوع تحقیق حاضر که به «روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پی‌بادی با آزمون واژگان بیانی در دانش‌آموزان کلاس اول» می‌پردازد، از مدل آماری ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون استفاده شده است که به

در گروه‌های افراد با اختلال زبان: تاخیر زبان و آسیب ویژه زبان^۱، ناتوانی ویژه یادگیری: خواندن و نوشتن^۲، اختلال طیف اوتیسم^۳ و آسیب شنوایی با کاشت حلزون^۴ از طریق روش آزمون توان پیش‌بینی مثبت و منفی و فاصله اطمینان، محاسبه و گزارش آن نشان‌دهنده قدرت تمایز بین گروه‌های بالینی و هنجاری می‌باشد (دان، ۲۰۱۹).

آزمون واژگان بیانی: اولین نسخه آزمون واژگان بیانی^۵ توسط ویلیامز^۶ در سال ۱۹۹۷ منتشر شد. آزمون واژگان بیانی ویلیامز (۱۹۹۷) مبتنی بر واژگانی بود که ساختار اصلی نسخه سوم آزمون واژگان تصویر پی‌بادی را در بر داشتند. نسخه سوم آزمون واژگان بیانی (EVT-3)^۷ که در سال ۲۰۱۹ توسط ویلیامز استانداردسازی شده است، یک ابزار استاندارد فردی برای سنجش توانایی تولید واژگان و بازیابی واژگانی در افراد ۲ سال و ۶ ماه تا ۹۰ سال و بالاتر است. این آزمون به منظور ارزیابی دایره واژگان بیانی و توانایی نامیدن و تولید واژه در پاسخ به محرک‌های تصویری یا کلامی طراحی شده است (ویلیامز، ۲۰۱۸). نسخه سوم آزمون واژگان بیانی (EVT-3) شامل ۱۹۰ آیت (سؤال) است که به صورت سلسله‌مراتبی از آسان به دشوار تنظیم شده‌اند. آیت‌ها در دو قالب اصلی ارائه می‌شوند:

نامیدن تصویر^۸: که در سطوح ابتدایی آزمون، آزمودنی باید نام واژه مرتبط با تصویر را بیان کند.

تولید واژه در سطح بالاتر^۹: که در سطوح پیشرفته‌تر، آزمودنی باید واژه مناسب یا مترادف را بر اساس محرک کلامی یا معنایی تولید کند. روش اجرای آزمون اینگونه است که این آزمون بر اساس روش سطح پایه و سقف اجرا می‌شود:

⁵ Expressive vocabulary test (EVT-3)

⁶ Williams

⁷ Expressive Vocabulary Test, Third Edition

⁸ Picture Naming

⁹ Word Retrieval / Synonym or Contextual Response

¹ Language Disorder: Language Delay and Specific Language Impairment

² Specific Learning Disability in Reading and/or Writing

³ Autism Spectrum Disorder

⁴ Hearing Impairment with Cochlear Implants

ذکر جداول مرتبط با بررسی ارتباط بین فرم‌های دو آزمون مذکور پرداخته

می‌شود:

جدول ۱. ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون جهت بررسی ارتباط بین فرم «الف» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «الف» از «آزمون واژگان

بیانی» برای روایی همزمان

میزان همبستگی	جهت همبستگی	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
۰/۶۸	مثبت	۱۴۹	۰/۰۰۱

فرم «الف» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «الف» از «آزمون واژگان بیانی»

با توجه به جدول فوق و با تاکید بر میزان ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون به دست آمده ($r = 0/68$)، می‌توان مطرح نمود که ارتباط مثبت معنی‌داری در سطح $\alpha = 0/01$ بین فرم «الف» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «الف» از «آزمون واژگان بیانی» وجود دارد. از این‌رو، مطرح می‌شود که فرم «الف» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» دارای روایی همزمان با فرم «الف» از «آزمون واژگان بیانی» می‌باشد.

جدول ۲. ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون جهت بررسی ارتباط بین فرم «الف» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «ب» از «آزمون واژگان بیانی»

برای روایی همزمان

میزان همبستگی	جهت همبستگی	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
۰/۵۸	مثبت	۱۴۹	۰/۰۰۱

فرم «الف» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «ب» از «آزمون واژگان بیانی»

با توجه به جدول فوق و با تاکید بر میزان ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون به دست آمده ($r = 0/58$)، می‌توان مطرح نمود که ارتباط مثبت معنی‌داری در سطح $\alpha = 0/01$ بین فرم «الف» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «ب» از «آزمون واژگان بیانی» وجود دارد. از این‌رو، مطرح می‌شود که فرم «الف» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» دارای روایی همزمان با فرم «ب» از «آزمون واژگان بیانی» می‌باشد.

جدول ۳. ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون جهت بررسی ارتباط بین فرم «الف» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «الف» از «آزمون واژگان بیانی»

برای روایی همزمان

میزان همبستگی	جهت همبستگی	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
۰/۷۱	مثبت	۱۴۹	۰/۰۰۱

فرم «ب» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «الف» از «آزمون واژگان بیانی»

با توجه به جدول فوق و با تاکید بر میزان ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون به دست آمده ($r = 0/71$)، می‌توان مطرح نمود که ارتباط مثبت معنی‌داری در سطح $\alpha = 0/01$ بین فرم «ب» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «الف» از «آزمون واژگان بیانی» وجود دارد. از این‌رو، مطرح می‌شود که فرم «ب» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» دارای روایی همزمان با فرم «الف» از «آزمون واژگان بیانی» می‌باشد.

جدول ۴. ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون جهت بررسی ارتباط بین فرم «ب» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «ب» از «آزمون واژگان بیانی»

برای روایی همزمان

میزان همبستگی	جهت همبستگی	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
۰/۶۲	مثبت	۱۴۹	۰/۰۰۱

آزمون واژگان بیانی بر تولید و بازیابی واژه تمرکز دارد، معناداری همه ضرایب همبستگی به این معناست که توانایی فهم واژگان و توانایی بیان واژگان در دانش‌آموزان کلاس اول از هم جدا نیستند، بلکه در مسیر تحول زبان، ارتباطی همگرا و متقابل دارند. این نتیجه با مبانی نظری رشد زبان همخوان است؛ زیرا در سال‌های آغازین تحصیل، دایره واژگان دریافتی معمولاً زمینه‌ای برای گسترش واژگان بیانی فراهم می‌کند و کودکی که دامنه وسیع‌تری از واژگان را درک می‌کند، در شرایط عادی ظرفیت بیشتری برای نامیدن، توضیح دادن و تولید واژه دارد (Paul & Norbury, 2012; Williams, 2018).

تبیین اصلی یافته‌های حاضر آن است که آزمون واژگان تصویری پیبادی و آزمون واژگان بیانی، هر دو بر پردازش معنایی و دانش واژگانی متکی هستند؛ اما مسیر پاسخ‌دهی در آن‌ها متفاوت است. در آزمون واژگان تصویری پیبادی، کودک باید واژه ارائه‌شده را از نظر شنیداری و معنایی پردازش کند و سپس تصویر متناظر را از میان گزینه‌ها انتخاب نماید. بنابراین، این آزمون بیش از آنکه مستلزم تولید کلام باشد، نیازمند بازشناسی معنایی، تمایز تصویری، توجه شنیداری و فهم واژه است (Dunn, 2019; Dunn et al., 2019). در مقابل، آزمون واژگان بیانی مستلزم بازیابی فعال واژه از حافظه معنایی و بیان آن در پاسخ به محرک تصویری یا کلامی است (Williams, 2018). همبستگی مثبت میان این دو آزمون نشان می‌دهد که در دانش‌آموزان کلاس اول، نظام واژگانی دریافتی و نظام واژگانی بیانی در پیوند با یکدیگر رشد می‌کنند. با این حال، متوسط تا نسبتاً قوی بودن ضرایب همبستگی نیز از نظر نظری قابل انتظار است؛ زیرا فهم واژه و تولید واژه کاملاً یکسان نیستند.

با توجه به جدول فوق و با تأکید بر میزان ضریب همبستگی گشتاوری پیرسون به دست آمده ($r = 0/62$)، می‌توان مطرح نمود که ارتباط مثبت معنی‌داری در سطح $\alpha = 0/01$ بین فرم «ب» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» و فرم «ب» از «آزمون واژگان بیانی» وجود دارد. از این رو، مطرح می‌شود که فرم «ب» از «آزمون واژگان تصویری پی‌بادی» دارای روایی همزمان با فرم «ب» از «آزمون واژگان بیانی» می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که بین آزمون واژگان تصویری پیبادی و آزمون واژگان بیانی در دانش‌آموزان کلاس اول، روابط مثبت و معناداری وجود دارد و این روابط، شواهد مناسبی برای تأیید روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پیبادی در مقایسه با آزمون واژگان بیانی فراهم می‌کند. بر اساس نتایج، بین فرم «الف» آزمون واژگان تصویری پیبادی و فرم «الف» آزمون واژگان بیانی همبستگی مثبت و معناداری مشاهده شد. همچنین، فرم «الف» آزمون واژگان تصویری پیبادی با فرم «ب» آزمون واژگان بیانی نیز رابطه مثبت و معنادار داشت. در ادامه، نتایج نشان داد که فرم «ب» آزمون واژگان تصویری پیبادی با فرم «الف» آزمون واژگان بیانی و نیز با فرم «ب» آزمون واژگان بیانی همبستگی مثبت و معناداری دارد. این الگوی کلی نشان می‌دهد که هر دو ابزار، با وجود تفاوت در نوع پاسخ‌دهی و وجه زبانی مورد سنجش، به سازه‌ای مشترک و بنیادین یعنی دانش واژگانی کودک مربوط هستند. از آنجا که آزمون واژگان تصویری پیبادی عمدتاً بر واژگان دریافتی و

واژگانی و شناسایی تفاوت‌های رشدی در کودکان مورد استفاده قرار گیرد (Arshad et al., 2025).

نتایج پژوهش حاضر همچنین با روندهای جدید در طراحی و اعتبارسنجی آزمون‌های واژگانی در زبان‌ها و فرهنگ‌های مختلف همسو است. پژوهش‌های جدید در حوزه رشد زبان نشان می‌دهند که سنجش واژگان کودکان، به‌ویژه در دوره پیش‌دبستانی و سال‌های آغازین مدرسه، نیازمند ابزارهایی دقیق، معتبر و متناسب با ویژگی‌های زبانی جامعه هدف است. برای نمونه، طراحی و اعتبارسنجی مقیاس دقیق فهم واژگان در کودکان ماندارین‌زبان نشان داده است که سنجش واژگان باید هم از نظر محتوایی و هم از نظر روان‌سنجی با ویژگی‌های فرهنگی و زبانی کودکان هماهنگ باشد (Zhou et al., 2025). در همین چارچوب، نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که بررسی رابطه میان آزمون پبیادی و آزمون واژگان بیانی در دانش‌آموزان فارسی‌زبان کلاس اول، اقدامی ضروری برای حمایت از کاربرد این ابزارها در بافت آموزشی ایران است. به بیان دیگر، حتی اگر آزمون‌های واژگانی در بافت اصلی خود از روایی و پایایی مطلوب برخوردار باشند، استفاده از آن‌ها در جامعه‌ای متفاوت مستلزم بررسی‌های مستقل است. همبستگی‌های مثبت و معنادار به‌دست‌آمده در پژوهش حاضر نشان می‌دهد که این دو ابزار در جامعه مورد بررسی، همگرایی قابل قبولی دارند و می‌توانند برای ارزیابی ابعاد مرتبط با دانش واژگانی به کار روند.

یافته‌های حاضر با مطالعات داخلی انجام‌شده درباره سنجش واژگان در کودکان فارسی‌زبان نیز همسو است. حسن‌پور و همکاران در ساخت آزمون تصویری واژگان درکی و بررسی روایی و پایایی آن برای کودکان طبیعی ۳۰ تا ۷۱ ماهه فارسی‌زبان نشان دادند که آزمون‌های تصویری می‌توانند ابزارهایی روا و پایا برای ارزیابی واژگان درکی باشند و تفاوت‌های رشدی کودکان را آشکار کنند (Hassanpour et al., 2015). همسویی پژوهش حاضر با این

بسیاری از کودکان واژگانی را می‌فهمند که هنوز در گفتار فعال خود به کار نمی‌برند؛ از این رو، همبستگی کامل میان دو آزمون انتظار نمی‌رود. بنابراین، نتایج پژوهش حاضر از یک سو نشان‌دهنده همگرایی سازه‌ای میان دو ابزار است و از سوی دیگر، تفاوت عملکردی میان واژگان دریافتی و بیانی را نیز حفظ می‌کند؛ امری که با دیدگاه‌های معاصر درباره اختلالات زبان، تحول واژگان و لزوم ارزیابی چندبعدی زبان همسو است (Paul & Norbury, 2012; Schrank et al., 2014).

یافته‌های پژوهش حاضر با ماهیت و منطق طراحی آزمون واژگان تصویری پبیادی همخوانی دارد. نسخه پنجم آزمون واژگان تصویری پبیادی با هدف سنجش واژگان دریافتی در دامنه سنی گسترده طراحی شده و در آن تلاش شده است تصاویر، آیتم‌ها و ساختار آزمون به گونه‌ای تنظیم شوند که ارزیابی دقیق‌تری از دانش واژگانی فراهم شود (Dunn, 2019). از سوی دیگر، نسخه سوم آزمون واژگان بیانی نیز برای سنجش توانایی تولید واژگان، نامیدن تصویر، بازیابی واژه و پاسخ‌دهی کلامی طراحی شده است (Williams, 2018). بنابراین، رابطه مثبت میان این دو ابزار نشان می‌دهد که دانش‌آموزان کلاس اولی که در فهم واژگان تصویری عملکرد بالاتری دارند، غالباً در بیان و تولید واژگان نیز عملکرد مناسب‌تری نشان می‌دهند. این نتیجه با ساختار نظری مشترک دو آزمون سازگار است؛ زیرا هر دو ابزار به ذخیره واژگانی، سازمان معنایی واژه‌ها و رشد زبان وابسته‌اند. همچنین، همپوشی مفهومی میان این دو آزمون می‌تواند نشان دهد که آزمون پبیادی در بافت دانش‌آموزان کلاس اول، نه تنها شاخصی از فهم واژگان، بلکه شاخصی مرتبط با سطح کلی رشد واژگانی کودک است. چنین تفسیری با شواهد مربوط به کاربرد آزمون پبیادی در ارزیابی رشد واژگان کودکان پیش‌دبستانی نیز هماهنگ است؛ زیرا پژوهش‌های اخیر نشان داده‌اند که این آزمون می‌تواند برای سنجش تحول

می‌دهد که در آغاز آموزش رسمی نیز رابطه میان سنجش تصویری واژگان دریافتی و سنجش بیانی واژگان همچنان معنادار است.

از منظر کاربردی و بالینی، یافته‌های این پژوهش با مطالعات مربوط به کودکان دارای نیازهای ویژه نیز قابل تبیین است. در پژوهش کور و همکاران درباره واژگان دریافتی در پسران دارای اختلال طیف اوتیسم، مشخص شد که

مسیر تحول واژگان دریافتی در کودکان دارای مشکلات رشدی می‌تواند اطلاعات مهمی درباره عملکرد زبانی و شناختی آنان فراهم کند (Kover et

al., 2013). این یافته با نتایج پژوهش حاضر همسو است؛ زیرا هر دو بر

اهمیت سنجش واژگان دریافتی به‌عنوان شاخصی مهم در ارزیابی زبان تأکید دارند. همچنین، مطالعه شورور و همکاران درباره ارزیابی روان‌سنجی

مقیاس‌های شناخت اجتماعی و رفتار در کودکان و نوجوانان دارای نشانگان داون نشان داد که استفاده از ابزارهای معتبر برای سنجش جنبه‌های شناختی،

رفتاری و زبانی در گروه‌های خاص اهمیت فراوان دارد (Schworer et al., 2021). در همین راستا، پژوهش بریپی و همکاران درباره نرم‌افزار آموزش

خواندن کاربردی خانواده‌محور برای دانش‌آموزان آهسته‌گام با نشانگان داون نشان داد که مهارت‌های زبان بیانی، درکی و گفتاری می‌توانند تحت تأثیر

مداخلات آموزشی قرار گیرند (Barihi et al., 2016). بنابراین، برخورداری از آزمون پیبادی از روایی همزمان با آزمون واژگان بیانی می‌تواند از کاربرد آن

در غربالگری، نیازسنجی و طراحی مداخلات زبانی و آموزشی حمایت کند.

در مجموع، یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که آزمون واژگان تصویری پیبادی می‌تواند به‌عنوان ابزاری معتبر برای سنجش واژگان دریافتی

در دانش‌آموزان کلاس اول مورد استفاده قرار گیرد و رابطه مثبت آن با آزمون واژگان بیانی، شواهدی برای روایی همزمان آن فراهم می‌کند. این نتیجه از

نظر نظری با دیدگاهی که رشد واژگان را حاصل تعامل میان فهم، ذخیره‌سازی معنایی، بازیابی واژه و تولید کلام می‌دانند، همخوان است (Paul

مطالعه از آن جهت مهم است که هر دو بر نقش آزمون‌های تصویری در سنجش زبان تأکید دارند. همچنین، حیدرپناهی و همکاران با بازسازی تصاویر

آزمون تصویری درک واژگان و طراحی آزمون تصویری بیان واژگان برای کودکان فارسی‌زبان، نشان دادند که پیوند میان واژگان درکی و بیانی در کودکان

قابل سنجش و از نظر روان‌سنجی معنادار است (Heidarpanahi et al., 2023). در پژوهش حاضر نیز همین منطبق تأیید شد؛ زیرا آزمون واژگان

تصویری پیبادی، به‌عنوان ابزار سنجش واژگان دریافتی، با آزمون واژگان بیانی رابطه مثبت و معنادار داشت. این همسویی نشان می‌دهد که در زبان فارسی

نیز رابطه میان فهم و بیان واژگان، یکی از شاخص‌های مهم رشد زبانی کودک است و می‌تواند مبنایی برای ارزیابی‌های آموزشی و بالینی قرار گیرد.

نتایج مطالعه حاضر همچنین با پژوهش فرامرزی و همکاران درباره ساخت، روایی سنجی و اعتباریابی مقیاس رشد زبانی کودکان همخوان است.

در آن مطالعه، زبان دریافتی و زبان بیانی به‌عنوان دو مؤلفه مهم رشد زبان در نظر گرفته شدند و یافته‌ها نشان دادند که ارزیابی رشد زبان کودکان باید بر

هر دو بعد تأکید کند (Faramarzi et al., 2018). یافته‌های پژوهش حاضر نیز نشان داد که آزمون‌های مربوط به واژگان دریافتی و بیانی، با وجود استقلال

نسبی، از همبستگی معنادار برخوردارند. این امر بیانگر آن است که در ارزیابی رشد زبان، نباید یکی از این دو بعد جایگزین دیگری شود، بلکه باید هر دو

به‌صورت مکمل مورد سنجش قرار گیرند. همچنین، یافته‌های حاضر با مطالعه مدرس‌زاده و همکاران در زمینه آزمون‌های تصویری درک و بیان اسامی در

کودکان فارسی‌زبان ۵/۲ تا ۴ ساله هماهنگ است؛ زیرا آن مطالعه نیز نشان داد که آزمون‌های تصویری می‌توانند تفاوت‌های درکی و بیانی کودکان را آشکار

سازند (Modarreszadeh et al., 2012). در واقع، پژوهش حاضر این خط پژوهشی را به سطح دانش‌آموزان کلاس اول گسترش می‌دهد و نشان

تا پایه‌های بالاتر دبستان، بررسی شود تا الگوی تحول رابطه میان واژگان دریافتی و بیانی در طول زمان روشن‌تر گردد. همچنین انجام پژوهش در شهرها، استان‌ها و بافت‌های فرهنگی و زبانی مختلف می‌تواند به افزایش قابلیت تعمیم یافته‌ها کمک کند. مطالعات آینده می‌توانند علاوه بر روایی همزمان، شاخص‌های دیگری مانند روایی سازه، روایی ملاکی، پایایی بازآزمایی، حساسیت تشخیصی و قدرت تمایز آزمون را نیز بررسی کنند. همچنین پیشنهاد می‌شود عملکرد کودکان عادی با کودکان دارای اختلال زبان، اختلال یادگیری، اختلال طیف اوتیسم، نشانگان داون یا تأخیر رشدی مقایسه شود تا مشخص گردد این آزمون‌ها تا چه حد می‌توانند در غربالگری و تشخیص گروه‌های نیازمند مداخله مفید باشند. استفاده از طرح‌های طولی نیز می‌تواند نشان دهد که نمرات واژگان دریافتی و بیانی در کلاس اول تا چه اندازه پیش‌بینی‌کننده موفقیت‌های بعدی در خواندن، نوشتن و پیشرفت تحصیلی هستند.

با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهاد می‌شود متخصصان روان‌شناسی مدرسه، گفتاردرمانگران، مشاوران آموزشی و معلمان پایه اول از آزمون واژگان تصویری پبیدی در کنار آزمون واژگان بیانی برای ارزیابی دقیق‌تر توانایی‌های زبانی دانش‌آموزان استفاده کنند. کاربرد همزمان این دو آزمون می‌تواند به شناسایی کودکانی کمک کند که در فهم واژگان، بیان واژگان یا هر دو حوزه نیازمند حمایت آموزشی و درمانی هستند. همچنین مدارس می‌توانند از نتایج چنین ارزیابی‌هایی برای طراحی برنامه‌های تقویت واژگان، آموزش هدفمند زبان، مداخلات خواندن و فعالیت‌های کلاسی مبتنی بر گفت‌وگو و نامیدن استفاده کنند. در سطح بالینی نیز پیشنهاد می‌شود هنگام ارزیابی کودکان مشکوک به مشکلات یادگیری یا تأخیر زبانی، تنها به یک ابزار اکتفا نشود و نیمرخ جامع‌تری از زبان دریافتی و بیانی کودک ترسیم گردد. چنین رویکردی

(Schränk et al., 2014; & Norbury, 2012). از نظر روان‌سنجی نیز ضرایب همبستگی مثبت و معنادار نشان می‌دهند که آزمون پبیدی با ابزار مرتبطی که سازه‌ای نزدیک اما نه کاملاً مشابه را می‌سنجد، همگرایی دارد (Dunn et al., 2019; Williams, 2018). بر این اساس، می‌توان نتیجه گرفت که آزمون واژگان تصویری پبیدی در کنار آزمون واژگان بیانی می‌تواند برای ترسیم نیمرخ نسبتاً جامع‌تری از توانایی واژگانی دانش‌آموزان کلاس اول به کار رود. چنین نیمرخ می‌تواند در شناسایی دانش‌آموزانی که در فهم یا بیان واژگان ضعف دارند، برنامه‌ریزی آموزشی، ارجاع به خدمات گفتار و زبان و پایش رشد زبانی دانش‌آموزان نقش مؤثری داشته باشد.

پژوهش حاضر با وجود ارائه شواهد مفید درباره روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پبیدی با آزمون واژگان بیانی، با چند محدودیت همراه بود. نخست، نمونه پژوهش تنها شامل دانش‌آموزان کلاس اول بود و بنابراین نتایج آن را نمی‌توان بدون احتیاط به کودکان پیش‌دبستانی، پایه‌های بالاتر یا گروه‌های سنی دیگر تعمیم داد. دوم، نمونه پژوهش از مناطق جغرافیایی شهر تهران انتخاب شد و ممکن است ویژگی‌های فرهنگی، زبانی، اجتماعی و آموزشی دانش‌آموزان سایر شهرها یا مناطق روستایی در نتایج منعکس نشده باشد. سوم، پژوهش حاضر صرفاً بر روایی همزمان تمرکز داشت و سایر شاخص‌های روان‌سنجی مانند روایی سازه، روایی افتراقی، پایایی بازآزمایی و تحلیل ساختار عاملی در آن بررسی نشد. چهارم، متغیرهایی مانند وضعیت اقتصادی-اجتماعی خانواده، سطح تحصیلات والدین، محیط زبانی خانه، سابقه مهدکودک، کیفیت آموزش پیش‌دبستانی و تفاوت‌های فردی در رشد شناختی می‌توانستند بر عملکرد واژگانی کودکان اثرگذار باشند، اما در این پژوهش به صورت مستقل کنترل یا تحلیل نشدند.

پیشنهاد می‌شود در مطالعات بعدی، روایی همزمان آزمون واژگان تصویری پبیدی با آزمون واژگان بیانی در گروه‌های سنی مختلف، از دوره پیش‌دبستانی

- Hassanpour, N., Jalilevand, N., Masoumi, E., Ghorbani, A., & Kamali, M. (2015). Construction of a Picture Receptive Vocabulary Test and Examination of Its Validity and Reliability for Typically Developing Persian-Speaking Children Aged 30 to 71 Months. *Journal of Paramedical Sciences and Rehabilitation, Mashhad*, 4(3).
- Heidarpanahi, G., Jalilevand, N., & Kamali, M. (2023). Reconstruction of Images of the First Version of the Picture Vocabulary Comprehension Test and Designing the First Version of a Picture Expressive Vocabulary Test Based on It for Typically Developing Persian-Speaking Children Aged 30 to 71 Months. *Journal of Disability Studies*, 13, 131.
- Kover, S. T., McDuffie, A. S., Hagerman, R. J., & Abbeduto, L. (2013). Receptive Vocabulary in Boys with Autism Spectrum Disorder: Cross-Sectional Developmental Trajectories. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 43, 2696-2709.
- Modarreszadeh, A., Amiri Shoki, Y., Ghorbani, A., & Keihani, M. R. (2012). Picture Tests of Noun Comprehension and Expression: Tools for Detecting Receptive and Expressive Differences in Persian-Speaking Children Aged 2.5 to 4 Years. *Journal of Disability Studies*, 1(2), 39-45.
- Paul, R., & Norbury, C. (2012). *Language Disorders from Infancy Through Adolescence: Listening, Speaking, Reading, Writing, and Communicating*. Elsevier.
- Schrank, F. A., McGrew, K. S., & Mather, N. (2014). *Woodcock-Johnson IV Tests of Cognitive Abilities Technical Manual*. Riverside Publishing.
- Schworer, E. K., Hoffman, E. K., & Esbensen, A. J. (2021). Psychometric Evaluation of Social Cognition and Behavior Measures in Children and Adolescents with Down Syndrome. *Brain Sciences*, 11, 836.
- Williams, K. T. (2018). *Expressive Vocabulary Test (Third Edition) (EVT-3) Manual* (3rd ed.). Pearson.
- Zhou, J., Ding, Z., Zhang, M. X., Wei, X., An, W.-J., Zhu, Z., Guo, P., Qiu, L., Guo, Q., & Bai, Y. (2025). Developing and Validating Accurate Test Scale for Mandarin Vocabulary Comprehension Ability of Preschool Children. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 60(6). <https://doi.org/10.1111/1460-6984.70141>

می‌تواند تصمیم‌گیری‌های آموزشی، ارجاع تخصصی، طراحی مداخله و پیگیری پیشرفت کودک را دقیق‌تر و علمی‌تر سازد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش یاری رساندند تشکر و

قدردانی می‌گردد.

References

- Arshad, T., Khan, M. A., Imtiaz, R., Ramzan, H., Tanveer, M., & Ashraf, A. (2025). Assessment of Vocabulary Development in Preschool Children Using Peabody Picture Vocabulary Test-4. *Ijbr*, 3(2), 174-179. <https://doi.org/10.70749/ijbr.v3i2.629>
- Barihi, K., Pakdaman, S., & Afrouz, G. (2016). Designing Family-Centered Functional Reading Training Software and Evaluating Its Effectiveness on Expressive, Receptive, and Speech Language Skills of Slow-Paced Students with Down Syndrome. *Psychology of Exceptional Individuals*(24).
- Dunn, D. M. (2019). *Peabody Picture Vocabulary Test (5th ed.)*. Bloomington, MN: NCS Pearson
- Dunn, D. M., Dunn, L. M., & Pearson, A. (2019). *Peabody Picture Vocabulary Test - Fifth Edition (PPVT-5) Manual (5th ed.)*. Pearson.
- Faramarzi, S., Kiani, M., & Lahijanani, Z. (2018). Construction, Validation, and Reliability Assessment of the Children's Language Development Scale. *Educational Measurement Quarterly*, 8(31), 1-32.